VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 11 april 2017

Onderwerp: Financiering aanleg ecologische oevers

Kenmerk: 934058

Bijlagen: Gedetailleerde raming van de aanleg van ecologische oevers in het Schagerkogge kanaal en het Kanaal Omval - Kolhorn

1. Inleiding

In het Schagerkoggekanaal en kanaal Omval Kolhorn, beide provinciale vaarwegen, zullen de oevers worden vervangen. Binnen dit project is onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs een deel van het traject. Hieruit bleek dat op zeven locaties de aanleg van natuurvriendelijke oevers mogelijk en nuttig is. In totaal gaat het hierbij om 1,7 km. Door de aanleg van natuurvriendelijke oevers te koppelen aan het oeververvangingsproject wordt werk met werk gemaakt en is de uiteindelijke aanleg goedkoper.

De kosten voor de aanleg van de natuurvriendelijke oevers op deze zeven locaties worden geraamd op totaal € 517.000,-. De uitvoering van het project is gepland in 2017 en 2018. Om het meenemen van de aanleg van de ecologische oevers mogelijk te maken is nu duidelijkheid nodig over de beschikbaarheid van middelen. Hoewel de doelstelling om in provinciale wateren ecologische oevers aan te leggen, is opgenomen in de provinciale Watervisie, zijn er geen middelen aan deze doelstelling gekoppeld. Vandaar dat gekeken is naar andere mogelijkheden.

In 2016 is uit het budget voor bijdragen aan *schoon en voldoende oppervlaktewater* (operationeel doel 4.2.1) al € 89.000 voor dit doel ingezet voor de voorbereidingskosten. Voor het overige deel van € 428.000 wordt uw Staten gevraagd om in te stemmen met herallocatie van middelen in de reserve TWIN-H, onderdeel GR/3 Integrale ILG-projecten. Deze middelen zijn volgens voordracht 2010-5 bestemd voor subsidieverlening in integrale waterprojecten waarbij naast maatregelen om waterdoelen te realiseren ook maatregelen ter versterking van natuurlijke, recreatieve, landschappelijke of cultuurhistorische waarden worden getroffen. De dossiers waarvoor het budget bij *Voordracht 2010-5* beschikbaar is gesteld zijn inmiddels gesloten. De aanleg van ecologische oevers past goed binnen de doelstellingen van het onderdeel, maar omdat het destijds ging om een uitvoeringsregeling en de dossiers al twee jaar zijn afgesloten, leggen wij deze herallocatie door middel van deze voordracht aan u voor.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

In 2015 hebben uw Staten ingestemd met de Watervisie 2021 en het daarbij behorende uitvoeringsprogramma. In de Watervisie zijn voor oppervlaktewater in het thema ‘schoon en voldoende’ de volgende doelstellingen vastgesteld:

1. Wij bekijken met waterschappen waar doelen voor overige (niet KRW) wateren moeten worden vastgesteld.
2. Wij bevorderen een goede doorstroom van het vaarverkeer door brug- en sluisbedieningstijden op elkaar af te stemmen.
3. Wij zorgen ervoor dat de ‘eigen’ wateren ecologisch goed functioneren en doen dit door aanleg, beheer en monitoring van vispassages, ecologische verbindingen en natuurvriendelijke oevers.
4. Wij willen participeren in en stimuleren integrale en innovatieve projecten en zoeken daarbij naar synergie tussen waterbeheer en andere beleidsterreinen.

Natuurvriendelijke oevers zijn oevers met een geleidelijke overgang tussen land en water of met een vooroever. Er ontstaat hierdoor een luwe land-waterzone, waar meer kans is op waterplanten en die daarmee meer mogelijkheden biedt voor opgroei- en paaimogelijkheden voor vis. Zij hebben een bewezen positieve uitwerking op de ecologische waterkwaliteit, en dus op het bereiken van de KRW-doelen.

Naast KRW doelen en natuurdoelen wordt met de aanleg van ecologische oevers ook invulling gegeven aan de Green Deal GWW (verduurzaming) en de Green Deal infranatuur waar de provincie medeondertekenaar van is.

Om de doelstelling met betrekking tot de aanleg van ecologische oevers tot uitwerking te brengen, wordt gewerkt aan een uitvoeringskader. Naar het uitvoeringskader is ook verwezen in een brief (met kenmerk 864117 / 863943) aan de commissie RWW met de beantwoording van vragen die in de commissievergadering van 19 september 2016 werden gesteld. Het meenemen van de aanleg van natuurvriendelijke oevers in het oeververvangingsproject in het Schagerkoggekanaal en kanaal Omval Kolhorn loopt vooruit op dit uitvoeringskader.

Kanaal Omval-Kolhorn is door de provincie aangewezen als een ecologische verbindingszone. Afgelopen jaren zijn een groot aantal gebieden langs het kanaal ingericht als stapstenen (kleine natuurgebiedjes). Omdat het gebied rond het kanaal Omval—Kolhorn en rond het Schagerkoggekanaal verder een natuur-arm gebied is, vormen de natuurvriendelijke oevers langs de kanalen een lint met hotspots voor natuur. Heel bijzonder is dat in het gebied de Noordse woelmuis voorkomt, een endemische soort in Nederland. De aanleg van de natuurvriendelijke oevers zal daarom niet alleen bijdragen aan waterdoelen, maar ook bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van de natuurverbinding Omval-Kolhorn.

Een deel van de aanleg van de oevers is al aanbesteed; hiervoor is het genoemde bedrag van € 89.000 aangewend. Voor het overige deel start de aanbesteding rond mei aanstaande. Daarom is een besluit over de herallocatie van de middelen nu noodzakelijk. De uitvoering start dit jaar. Als bijlage bij deze voordracht is een document opgenomen met de financiële raming.

De meting van de effectiviteit van de aanleg van de ecologische oevers zal mee worden genomen in de KRW-monitoring door Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

In totaal zijn zeven locaties geselecteerd als kansrijk voor het inrichten van ecologische oevers. Hiervoor zijn schetsontwerpen en een kostenraming opgesteld. De totale geraamde kosten komen uit op € 517.000. Hiervoor is in 2016 al € 89.000 bijgedragen uit het budget voor bijdragen aan schoon en voldoende oppervlaktewater (operationeel doel 4.2.1). Voor het nog benodigde bedrag van € 428.000 is gekeken naar het restant voor Integrale ILG-projecten in de reserve TWIN-H.

- *TWIN-H Integrale ILG-projecten.*

Bij Voordracht 2010-5 is € 6 miljoen beschikbaar gesteld voor integrale waterprojecten. Voor dit volledige bedrag zijn subsidies verleend. Doordat de kosten van een aantal projecten lager zijn uitgevallen dan de raming is een aantal subsidies lager vastgesteld dan de oorspronkelijk verleende subsidies. Hierdoor resteert in de reserve een bedrag van € 747.900. De bij de genoemde voordracht beschikbaar gestelde middelen zijn bestemd voor het realiseren van integrale projecten in het landelijke gebied waar naast de uitvoering van maatregelen om de wateropgaven op te lossen ook maatregelen zijn getroffen ter versterking van natuurlijke, recreatieve, landschappelijke of cultuurhistorische waarden. Omdat de subsidieverlening in 2012 is beëindigd, wordt voorgesteld van het restantbedrag van € 747.900 een bedrag van € 428.000 te benutten voor de aanleg van de ecologische oevers.

Het beheer van de oevers wordt meegenomen in het reguliere beheer.

4. Proces en procedure

Indien uw Staten akkoord gaan met de herallocatie van de middelen voor de aanleg van ecologische oevers, dan zullen de ecologische oevers meegenomen worden in de tweede uitvraag naar de aannemer en de aanbesteding. Aanleg van de oevers zal plaatsvinden in 2017 en 2018.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 25

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 11 april 2017;

gelet op:

- De in de Watervisie 2021 voor oppervlaktewater opgenomen doelstelling: *"Wij zorgen ervoor dat de 'eigen' wateren ecologisch goed functioneren en doen dit door aanleg, beheer en monitoring van vispassages, ecologische verbindingen en natuurvriendelijke oevers*".
- De uitkomsten uit het onderzoek naar de haalbaarheid van de aanleg van natuurvriendelijke oevers als onderdeel van het project 'Oeververvanging' in het Schagerkoggekanaal en kanaal Omval Kolhorn, waaruit bleek dat op zeven locaties de aanleg van natuurvriendelijke oevers mogelijk en nuttig is.

besluiten:

Ten laste van de reserve TWIN-H, compartiment GR/3 Integrale ILG-projecten € 428.000 te heralloceren voor de aanleg van ecologische oevers.

Haarlem, 29 mei 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Bijlage 1

De selectie van de locaties van de ecologische oevers heeft als volgt plaatsgevonden. Een ecologische oever wordt aangelegd op locaties waar:

- De oevers een conditiescore 6 hebben. Dit betekent dat hier de beschoeiing vervangen moet worden;
- Voldoende ruimte is voor inrichting van een ecologische oever;
- Het nautisch profiel het toelaat.

Daarnaast zijn criteria zoals breedte van de waterloop, breedte van de rietoever, beschoeiing, gebruik van de waterloop (recreatief/intensieve vaarbewegingen) en dynamiek (doorstroomsnelheid), afwegingen geweest om tot geschikte locaties te komen.

Dit heeft geleid tot een uitgewerkt schetsontwerp voor de volgende locaties:

Deeltraject 15	Hmp	lengte	beschikbare breedte
Locatie 1 (K2) bij Lasschoterbrug (linkerzijde)	1,5 - 1,8	300 m (230m effectief)	2,5 - 21 m
Locatie 2 (K2) bij Burenbrug (linkerzijde)	3,1 - 3,25	90 m	2,5 - 14 m
Totaal		390m	

Deeltraject 19	hmp	lengte	beschikbare breedte
Locatie 4 + 5 (K5) bij Broek op Langedijk (linkerzijde) + strook bij het sluisje	7,4-7,9 + 6,85 - 6,95	500 m + 100 m	4 m
Locatie 7 (K6) bij het Waardje (linkerzijde)	13,4-13,6	200 m	3,5 m
Locatie 8 (K6) bij Smuigelpolder (rechterzijde) *	14,2-14,35	140 m	8-10 m
Locatie 9 (K5) bij Oosterdel Zuid (linkerzijde) *	7,05 – 7,4	350 m	9 m
Totaal		1290m	

Investerings- en onderhoudskosten
Voor bovengenoemde locaties zijn op basis van het schetsontwerp ramingen gemaakt voor investering en onderhoud (gebaseerd op een levensduur van 30 jaar).

NVO locatie	**Investeringskosten**	**Beheerkosten 30 jr**
Locatie 1	€ 44.062	€ 7.095
Locatie 2	€ 19.317	€ 6.512
Locatie 4	€ 139.726	€ 3.942
Locatie 5	€ 148.890	€ 19.710
Locatie 7	€ 24.890	€ 3.338
Locatie 8	€ 128.447	€ 20.199
Locatie 9	€ 11.441	€ 6.906

De jaarlijkse beheerkosten voor alle locaties gezamenlijk zijn begroot op € 2500. De toevoeging van deze locaties zal een verwaarloosbare impact hebben op onze structurele beheerlast. Bovendien zijn deze locaties al meegenomen in de herziening van de beheervergoeding binnen onze langlopende beheerovereenkomst met Staatsbosbeheer. Het is daarom niet nodig budget voor de beheerkosten aanvullend te regelen.